

SINTAKSA

1. Što je predmet proučavanja sintakse:

- a) punoznačne riječi b) fonem, morfem, riječ c) riječ, sintagma, rečenica d) predikat, subjekt, objekt

2. Koji spoj riječi nije sintagma?

- a) vjetar u kosi b) čitati knjigu c) dobro plesati d) sa mnom

3. Koji spoj riječi nije sintagma?

- a) crtani film b) ta djevojka c) prvi dojam d) pred kućom

4. Koja je sintagma sročna?

- a) pregršt ruža b) stečeno znanje c) dobro promisliti d) napraviti nered

5. Koja je sintagma dopunska?

- a) pregršt ruža b) stečeno znanje c) dobro promisliti d) napraviti nered

6. Koji je spoj riječi sročan?

- a) crvena jabuka b) jabuka razdora c) kolač s jabukama d) kriška jabuke

7. U kojem se od sljedećih primjera riječi slažu u rodu, broju i padežu?

- a) planina Dinara b) grad Vinkovci c) rijeka Dunav d) otok Jabuka

8. Koja je od sljedećih sintagma sročna?

- a) ljubav prema prirodi b) iskazivati ljubav c) obećana ljubav d) prepun ljubavi

9. U kojoj je sintagmi redoslijed sastavnica stilski obilježen?

- a) kamen spoticanja b) rame za plakanje c) kiselo vrhnje d) ptica let

10. Što ne pripada gramatičkim svojstvima rečenice?

- a) zalihost b) članjivost c) modalnost d) priopćajna svrha

11. Koja riječ ne pripada nizu?

- a) subjekt b) imenica c) predikat d) objekt

12. Što nije predikatna kategorija?

- a) broj b) lice c) rod d) način

13. U kojoj je rečenici imenski predikat?

- a) Ivan je bio učenik. b) Ivan je bio u kinu. c) Ivan treba učiti. d) Ivan igra nogomet.

14. U kojoj rečenici glagol biti nema ulogu spone u imenskom predikatu?

- a) Ja sam u Zagrebu. b) Ja sam maturantica zagrebačke gimnazije.
c) Ja sam prva u svemu. d) Ona je umišljena.

15. U kojoj je rečenici imenica roman dio imenskoga predikata?

- a) U romanu Zastave Kamilo Emerički je glavni lik. b) Kritika je dobro prihvatila roman Zastave.
c) Roman Zastave doživio je puno izdanja. d) Zastave su politički roman.

16. U kojoj je rečenici imenica liječnik dio predikata?

- a) Prije sedam dana počeo je štrajk liječnika. b) Prije sedam dana pregledao ga je liječnik.
c) Prije sedam dana postao je liječnik. d) Prije sedam dana dobili su liječnika.

17. Koja rečenica ima glagolski predikat?

- a) Postao je učenik prvog razreda srednje škole. b) Proglasili su ga učenikom generacije.
c) Znao je odgovoriti na sva pitanja. d) Svi su ga smatrali vrijednim.

18. U kojoj rečenici instrumental ima funkciju imenskoga dijela predikata?

- a) Morali su ih prevoziti motornim brodovima. b) Nisu bili zadovoljni odnosom prema poslu.
c) Cijelo je područje bilo zaraženo virusom. d) Proglasili su ga počasnim građaninom.

19. U kojoj rečenici nije izrečen predikat?

- a) Trči u školu. b) Trči. c) Trčala je do škole. d) Trkom do škole.

20. U kojoj rečenici subjekt nije izrečen?

- a) Dva trećega ne čekaju. b) Dok dišem, nadam se. c) Sit gladnu ne vjeruje. d) Misлити znači postojati.

21. Koja je rečenica besubjektna?

- a) Iskazali su se velikom brigom za nas. b) Zbog toga su osjećali veliku zabrinutost.
c) Nije se marilo za njihove interese. d) Sve ih to nije previše brinulo.

22. Koja rečenica ima subjekt?

- a) Mrači se. b) Ani se spava. c) Pospana je. d) Spava mi se.

23. Koja je rečenica besubjektna?

- a) Prijevoz putnika obavljao se danju. b) Putnicima je prijevoz bio osiguran.
c) Putnike se prevozilo samo danju. d) Tada smo putovali samo danju.

24. Koja je rečenica besubjektna?

- a) To se već i prije događalo. b) Odjednom se smračilo. c) Nikoga nije zanimala. d) Nismo im se svidjeli.

25. Koja je od sljedećih rečenica besubjektna?

- a) Zaudaralo je po mokrim jelovim daskama. b) Kišom su se pogledavali cijelu večer.
c) Ona dvojica nisu progovorila ni riječi. d) Kasno je poslije razmišljati.

26. Koja rečenica nije pravilno napisana?

- a) Djevojčice i dječaci šetali su ulicom. b) Igrale su se djevojčice i dječaci.
c) Dotrčao je dječak i djevojčica. d) Igrale su se djevojčice i dječak.

27. Koja rečenica nije pravilno napisana?

- a) Kolege su se okupile u zbornici. b) Sluga je napustio prostoriju.
c) Neznalice nisu odgovarali na pitanja. d) Skitnice su se pojavile u gradu.

28. Koja rečenica nije pravilno napisana?

- a) Vlastela je okupila vojsku. b) Djeca se igraju pred školom.
c) Gospoda su raspravljala na trgu. d) Braća su gledala utakmicu.

29. U kojoj je rečenici riječ grad objekt?

- a) U gradu je mnogo studenata. b) Predali su nam ključeve grada.
c) Sagradili su veliki grad. d) Grad će uskoro nestati.

30. U kojoj je rečenici izravni objekt?

- a) Trebao bi se ugledati na mene. b) Nije ga bilo puna dva mjeseca.
c) Nisam je htio uznemiriti. d) Već se zasitio takva života.

31. U kojoj je rečenici izravni objekt?

- a) Zamahnula je kosom. b) Natoči mi soka. c) Čeznemo za praznicima. d) Sjetili smo se ljeta.

32. U kojoj je rečenici izravni objekt?

- a) Ona nema ni sestre ni majke. b) Nisu nam pomogli. c) Ne mislimo na vas. d) Ne govorimo istim jezikom.

33. U kojoj je rečenici riječ putovanje dio izravnoga objekta?

- a) Cijele godine razgovaramo o svadbenome putovanju. b) Nekima je na svakome putovanju jako dosadno.
c) Ove godine planiramo romantično putovanje. d) Svako novo putovanje odmor je za dušu.

35. Koja riječ u sljedećoj rečenici ima funkciju neizravnoga objekta?

Turcima nije Stijepo mogao prodati ni prstohvat duhana.

- a) Turcima b) Stijepo c) prstohvat d) duhana

36. U kojoj je rečenici neizravni objekt imenice kuća?

- a) Oduševila ih je njihova nova kuća. b) Radovali su se svojoj novoj kući.
c) Sakrili su se u onoj staroj kući. d) Obnovili su svoju staru kuću.

37. U kojoj je rečenici neizravni objekt imenice otac?

- a) Otac ga je posjetio prije nekoliko dana. b) Obradovao je oca svojim uspjehom.
c) Sjeo je na klupu pokraj oca. d) Poklonio je ocu knjigu.

38. U kojoj su rečenici dva objekta?

- a) Sanjao je pobjedu protiv turske reprezentacije. b) Zbog njegove su samovolje potratili čitav dan.
c) I ove su godine cijeli listopad brali jabuke. d) Danima im ga nisu htjeli predstaviti.

39. Koja je rečenica pravilno napisana?

- a) Raspravljali su po pitanju njegova ponašanja.
- b) To ne ovisi od mene, nego od njega.
- c) Nemoj mi lagati!
- d) Ona je koristila različite izvore pišući referat.

40. Koja od podcrtanih priložnih oznaka odgovara na pitanje kamo?

- a) Udobno su se smjestili u obližnjem hotelu.
- b) Čitavim su trgom odjekivali njihovi koraci.
- c) Kretali su Petračićevom ulicom.
- d) Krenuli su u obližnju šumu.

41. Koja je rečenica pravilno napisana?

- a) Putovala je za Rijeku svaki dan.
- b) Idem k liječniku.
- c) Čekala ga je nasuprot škole.
- d) Poslije nastave ide kod prijateljice.

42. U kojoj je rečenici priložna oznaka uzroka?

- a) Navratili smo radi dogovora.
- b) Predstava je odgođena zbog bolesti glumca.
- c) Pozvani smo na kavu.
- d) Veselim se praznicima radi odmora.

43. U kojoj je rečenici priložna oznaka namjere?

- a) Rasplakala se od sreće.
- b) Došla je po knjigu.
- c) Tresla se od straha.
- d) Zaspala je zbog umora.

44. U kojoj je rečenici priložna oznaka sredstva nepravilno upotrijebljena?

- a) Doputovala je vlakom.
- b) Udario je loptom u prozor.
- c) Ponudila nas je s kolačima.
- d) Zaogrnila se kabanicom.

45. U kojoj rečenici priložna oznaka sredstva nije pravilno izrečena?

- a) Snalazili su se služeći se kartom.
- b) Esej na maturi pišemo penkalom.
- c) Hranimo se voćem i povrćem radi zdravlja.
- d) Izrazio je ljubav kroz stihove.

46. U kojoj rečenici priložna oznaka društva nije pravilno izrečena?

- a) Otišla je u kino s prijateljicom.
- b) Došla je sa bratom.
- c) Šetala je sa psom.
- d) Putovali smo sa razrednikom.

47. Koju ulogu u gramatičkome ustrojstvu sljedeće rečenice ima podcrtani prijedložni izraz?

Sastala se s prijateljicama pred kazalištem.

- a) subjekta
- b) objekta
- c) priložne oznake društva
- d) atributa

48. Koju ulogu u gramatičkome ustrojstvu sljedeće rečenice ima podcrtani prijedložni izraz?

Otputovala je s prijateljicama na ljetovanje

- a) subjekta
- b) objekta
- c) priložne oznake društva
- d) atributa

49. U kojoj je rečenici posvojna zamjenica atribut imenice muškoga roda?

- a) Divili smo se njezinim zaslugama.
- b) Divili smo se njezinim planovima.
- c) Divili smo se njezinu cvijeću.
- d) Divili smo se njezinoj odjeći.

50. U kojoj je rečenici imenica jezik dopunjena sročnim atributom?

- a) Govorili su jezikom svojih predaka.
- b) Govorili su kao poznavatelji jezika.
- c) Željeli su govoriti svojim jezikom.
- d) Uporno su govorili jezikom ulice.

51. U kojoj je rečenici imenica kralj dopunjena nesročnim atributom?

- a) Zemljište je darovao kralj Zvonimir.
- b) Parlament je smanjio ovlasti kralja.
- c) Smatrali su ga kraljem podzemlja.
- d) Agamemnon je bio mikenski kralj.

52. U kojoj je rečenici imenica grad dopunjena dvama atributima?

- a) S obližnjega se brda stari grad jako lijepo vidio.
- b) Svi smo se istinski divili tome gradu iz snova.
- c) Hodali su mračnim ulicama libijskoga grada.
- d) Opet je naš grad zablistao punom ljepotom.

53. U kojoj rečenici imenica profesor ima službu atributa?

- a) Godinama je pokušavao postati profesor kemije.
- b) Odlučio je prihvatiti savjet svoga profesora.
- c) Za pripreme je bio zadužen profesor mentor.
- d) Za taj je rad profesor Horvat dobio priznanje.

54. U kojoj rečenici imenica roman ima službu atributa?

- a) Matoš se nije okušao kao pisac romana.
- b) Uživali smo u romanima Franza Kafke.
- c) Zola je napisao roman *Germinal*.
- d) Pročitao sam Balzacov roman.

55. U kojoj rečenici imenica rijeka ima službu atributa?

- a) Sve su ličke rijeke nabujale zbog naglog topljenja snijega. b) Mreže su spustili na samom ušću rijeke u more.
c) Rijeke ljudi slijevale su se na središnji trg. d) Plovili su rijekom Dravom.

56. U kojoj rečenici imenica drama ima službu atributa?

- a) Putnici su pri slijetanju doživjeli pravu dramu. b) Novinari su razgovarali s redateljem drame.
c) Dramu Kraljevo napisao je Miroslav Krleža. d) U programu je i jedna Ibsenova drama.

57. U kojoj rečenici riječ život ima službu atributa?

- a) Nije više podnosio život u neimaštini. b) Odlučio se za život na visokoj nozi.
c) I on se zaželio lagodnijeg života. d) Tog je dana shvatio tajnu života.

58. Koji atribut pripada kvalitativnim atributima?

- a) star čovjek b) tatin auto c) šareno cvijeće d) sav svijet

59. Koja je rečenica pravilno napisana?

- a) Roman Zlatarovo zlato sastoji se od 26 poglavlja. b) Napravila je džem iz jagoda.
c) - Dobro večer. - rekao je i ušao u kuću. d) Posjetili smo rodnu kuću od Marka Marulića.

60. Koliko je apozicija u rečenici *Od smrti hrvatskoga novinara , kolumnista i književnika Veselka Tenžere prošlo je tridesetak godina.?*

- a) 1 b) 2 c) 3 d) 4

61. Koliko je apozicija u rečenici?

August Šenoa, pjesnik i pripovjedač, napisao je povijesni roman Zlatarovo zlato.

- a) 2 b) 3 c) 6 d) 4

62. Kako glasi stih *Ja mjesto, sat blagosiljam i vrijeme...* u neobilježenome redu riječi?

- a) Mjesto ja blagosiljam vrijeme i sat b) Blagosiljam ja mjesto, vrijeme i sat...
c) Ja blagosiljam mjesto, sat i vrijeme d) Mjesto, sat i vrijeme ja blagosiljam...

63. U kojoj je rečenici red riječi neobilježen?

- a) Praznici prolaze brzo. b) Na plaži se sunčam. c) Praznici brzo prolaze. d) More gledam u daljini.

64. Koju službu u gramatičkome ustrojstvu rečenice ima riječ tijelo?

Njezino tijelo snažno zapljusnuše valovi.

- a) atributa b) objekta c) priložne oznake d) subjekta

65. Koja je rečenica složena?

- a) Profesor je danima nastojao svoje učenike pripremiti za polaganje ispita.
b) Čitanjem pjesme na satu htio je dočarati bogatstvo pjesnikova izražaja.
c) Ministar je mađarskim vlastima poslao zahtjev za izručenjem.
d) Svi njegovi pokušaji da ih pokrene nisu uspjeli.

66. Koja je rečenica složena?

- a) Razrednik nikako nije uspijevaio spriječiti njihovo izostajanje s nastave.
b) On je još prije nekoliko godina htio za pomoćnika izabrati svojeg sina.
c) Cijelo ga je vrijeme pokušavao motivirati za nastavak školovanja.
d) Upravo je jesen najbolje vrijeme da se krene na put.

67. Koliko je rečenica u sljedećoj složenoj rečenici?

- a) Naš poznati znanstvenik ide toliko daleko da smatra da je Marulić jedini hrvatski književnik koji je doista imao europski odjek, dok su ostali velikani taj odjek zaslužili, ali ga nisu dobili.
a) 4 b) 5 c) 6 d) 7

68. Od koliko se surečenica sastoji sljedeća složena rečenica?

Sluša Filip toga kozera kako govori o teškim i osebnim stvarima s takvom ležernošću kao da su to pločice domina što ih tamo kapelan razbacuje po mramornoj ploči iza njegovih leđa kod drugog stola.

a) 3 b) 4 c) 5 d) 6

69. Koliko je surečenica u sljedećoj složenoj rečenici?

Iako je od smrti velikoga hrvatskog novinara, kolumnista i književnika Veselka Tenžere prošlo već dvadeset i sedam godina, njegovo je ime još uvijek sinonim britkoga, osviještenoga, stilski elegantnoga i duhovitoga esejizma.

a) 2 b) 3 c) 4 d) 5

70. Koliko je surečenica u sljedećoj složenoj rečenici?

U postupku ponavljanja stihova i strofa pjesnik daje istim riječima nova značenja i stvara čvrste cjeline unutar kojih je sadržan lirski doživljaj.

a) 2 b) 3 c) 4 d) 5

71. Koja je rečenica zavisnosložena rečenica?

- a) Danas je lijepo, dakle mogu se sunčati na plaži. b) Mogu ležati na plaži jer je sunčano.
c) Čitam knjigu i sunčam se na plaži. d) Ležim na plaži, čitam knjigu, grije me sunce.

72. Koja je rečenica zavisnosložena rečenica?

- a) Nije znao odgovoriti premda je učio. b) Učio je, ali nije znao odgovoriti.
c) Niti je učio niti je znao odgovoriti. d) Učio je, stoga je znao odgovoriti.

73. Koja rečenica nije pravilno napisana?

- a) Niti su pisali niti su slušali. b) Niti tko uči niti tko čita. c) Niti on ne uči niti ona ne čita. d) Ni on ni ona ne čitaju.

74. Koja je rečenica zavisnosložena subjektna?

- a) Čini se da znaju. b) Mislím da znaju. c) Čuo je da znaju. d) Rekli su da znaju.

75. Koja je rečenica zavisnosložena objektna?

- a) Naučio sam ne bih li uspio položiti ispit. b) Naučio sam kako se mijenja guma.
c) Naučio sam jer me to zanimalo. d) Naučio sam mada nije bilo lako.

76. Koja je rečenica zavisnosložena objektna?

- a) Katkad je izgledalo da im se sviđa. b) Zna se da nam je potrebna pomoć.
c) Činilo se da nas neće posjetiti. d) Saznao je da su ga prevarili.

77. Koja je rečenica zavisnosložena objektna?

- a) Slušam što ispituju. b) Dobro čujem iako je buka. c) Slušam dok ih ispituju. d) Ne čujem jer je buka.

78. Koja je rečenica zavisnosložena objektna?

- a) Rekli su nam da se moramo žaliti na sudsku odluku. b) Magla je tolika da moramo odgoditi putovanje.
c) Osjeća se da će uskoro izbiti sukob. d) Sjeo je da bi pričekao prijatelja.

79. Koja je rečenica zavisnosložena predikatna?

- a) Djeca nisu što su nekada bila. b) Djeca nisu pristojna kao što su nekada bila.
c) Djeca nisu pristojna. d) Djeca su pristojna kao nekada.

80. Koja je rečenica zavisnosložena atributna?

- a) Trebao bi susjede zamoliti neka pripaze na njegov stan. b) Susjedima je rečeno neka pripaze na njegov stan.
c) Rekao je susjedima neka pripaze na njegov stan. d) Došao je s molbom neka pripaze na njegov stan.

81. Koja je rečenica zavisnosložena atributna?

- a) Odlazio je s osjećajem da ju je na prijevaru tu doveo i ostavio.
b) Iako plove pod različitim zastavama, sve su iste.
c) Putnici su došli na ogradu da vide okolicu Gušća.
d) U suton će ti se u Vukovaru činiti da si mrav.

82. U kojoj je rečenici uz imenicu potvrda uvrštena atributna surečenica?

- a) Dobio je potvrdu kako bi mogao položiti stručni ispit.
- b) Dobio je potvrdu o položenom stručnom ispitu.
- c) Dobio je potvrdu jer je položio stručni ispit.
- d) Dobio je potvrdu da je položio stručni ispit.

83. Koja je rečenica zavisnosložena namjerna?

- a) Prevario me da nije mogao bolje.
- b) Prevario me da bi mi se osvetio.
- c) Prevario bi me da ga šef nije spriječio.
- d) Prijevarena je bila da ne može biti gora.

84. Koja je rečenica zavisnosložena uzročna?

- a) Sjeo je iako nije bio umoran.
- b) Sjeo je kako bi se odmorio.
- c) Sjeo je jer se umorio.
- d) Sjeo je da se odmori.

85. Koja rečenica nije pravilno napisana?

- a) Dobio je potvrdu jer je položio stručni ispit.
- b) Odi u kino pošto napišeš zadaću.
- c) Nije pročitao lektiru pošto nije imao knjigu.
- d) Budući da je položio stručni ispit, dobio je potvrdu.

86. Koja je rečenica zavisnosložena dopusna?

- a) Išli bismo na izlet kad ne bi bilo vruće.
- b) Išli bismo na izlet da nije bilo vruće.
- c) Išli bismo na izlet iako je vruće.
- d) Išli bismo na izlet jer je vruće.

87. Koja je rečenica zavisnosložena pogodbeni?

- a) Budući da piješ, gledaš vinu u oči.
- b) Iako ne piješ, gledaš vinu u oči.
- c) Kad piješ, gledaš vinu u oči.
- d) Piješ li, gledaš vinu u oči.

88. U kojoj je rečenici glavna surečenica dopunjena vremenskom surečenicom?

- a) Budući da se čitalo na njemačkome, Šenoa se potrudio stvoriti novu čitateljsku publiku.
- b) Premda se čitalo na njemačkome, Šenoa se potrudio stvoriti novu čitateljsku publiku.
- c) Da bi se čitalo na hrvatskome, Šenoa se potrudio stvoriti novu čitateljsku publiku.
- d) Dok se čitalo na njemačkome, Šenoa se potrudio stvoriti novu čitateljsku publiku.

89. Kojoj vrsti zavisnosloženih rečenica pripada rečenica *Što smo više učili, to smo više znali*?

- a) usporednima
- b) pogodbenima
- c) posljedičnima
- d) uzročnima

90. Kojoj vrsti zavisnosloženih rečenica pripada sljedeća rečenica?

Knjiga je bila tako zanimljiva da sam zaboravila na vrijeme.

- a) usporednima
- b) pogodbenima
- c) posljedičnima
- d) uzročnima

91. Kojoj vrsti zavisnosloženih rečenica pripada sljedeća rečenica?

Film je bio tako dosadan da sam cijelo vrijeme želio izići.

- a) posljedičnima
- b) namjernima
- c) načinskima
- d) uzročnima

92. Koje su rečenice u sastavu mnogostrukosložene rečenice *Kad se Gregor Samsa jednog jutra probudio iz nemirna sna, ustanovio je da se u svom krevetu pretvorio u golema kukca*?

- a) vremenska, rečenični niz, subjektna
- b) vremenska, glavna, objektna
- c) vremenska, subjektna, objektna
- d) vremenska, glavna, predikatna